

NEUMANN TIBOR
Mátyás herceg
(Szerény adalék a Hunyadi családfához)

Angelo Kanczler budai polgár, korának neves gazdasági szakembere, egyszerűen a királyi udvar és számos főúr hitelezője, nem mellesleg Bakóc Tamás érsek sógora¹ 1504. november 6-án úgy határozott, itt az ideje behajtani egy régi adósságot. A budai udvarban oklevelet váltott ki, amely a király nevében és pecsétje alatt arra utasította a budai káptalant, hogy járjanak el a Békés megyei Mezőberény Kanczler részére történő iktatásában. Az időzítés nem volt véletlen: a gyulai uradalomhoz tartozó település ura, Corvin János lipthói herceg, dalmát-horvát-szlavón bán éppen október elején távozott az élők sorából,² az itáliai származású Angelo pedig bizonyára szaladt a pénze után. A budai káptalan kiküldöttje az oklevélben megnevezett egyik királyi emberrel Aprószentek ünnepén (december 28.) vonult ki a helyszínre, hogy a falut „örök vásárlás jogcímén” Kanczler részére iktassák. Aligha érhetne meglepetésként, hogy a korszakban mindennapos eljárás során a falu bírja urai nevében ellentmondott, amivel jelezte, hogy követelésének a hitelező ezt követően már csak a királyi kúria bíróságai előtt adhat hangot. Az eljárásról készült jelentés szövegét olvasva ugyanakkor a kései kor történeését meglepetésként éri, hogy Högye Péter berényi bíró nemcsak Corvin János általunk jól ismert fia, Kristóf herceg, hanem egy eddig teljesen ismeretlen fiú, Mátyás nevében is fellépett.³

¹ Személyére lásd *Kubinyi András*: Budai kereskedők udvari szállításai a Jagelló-korban. In: *Uő*: Tanulmányok Budapest középkori történetéről I. kötet. (Várostörténeti tanulmányok) Bp., 2009. 348. (93. jegyzet)

² Corvin János életrajzírója, Schönher Gyula a herceg halálát mára elkopott lepglavai síremlékének újkori olvasata alapján 1504. október 12-re teszi: *Schönher Gyula*: Hunyadi Corvin János 1473–1504. Bp., 1894. 306. – II. Ulászló király Turóci Bernátnak szóló, 1505. áprilisi levelén egy 16. századi feljegyzés a herceg halálának időpontjául október 4-ét adja meg („Iohannes Corvinus dux et banus mortuus est 4. 8bris 1504”). Lásd Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Diplomatikai Levéltár (a továbbiakban: DL) 32758.

³ „nomini et in personis egregiorum Cristofori et Mathie filiorum illustris quondam domini Iohannis Corvini ducis”. Slovenský Národný Archív (a továbbiakban: SNA), Listiny Erdödy 89. (Színes fotója: <http://monasterium.net/mom/SK-SNA/LErd/89/charter>), fekete-fehér fotója: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Diplomatikai Fényképgyűjtemény [a továbbiakban: DF] 278342.). Az oklevél a vitéz (egregius) címet – apjuk méltóságos (illustris) címezésétől merőben eltérő módon – a hercegre gyermekkoruk miatt alkalmazza.

A szakirodalom hallgatása Corvin János Mátyás nevű fiáról⁴ minden bizonnyal abból következik, hogy ismereteim szerint ez az egyetlen forrás, amely említést tesz létezéséről. A források hallgatásának oka pedig nem lehet más, mint hogy 1504. szeptember 11-én, mikor János herceg egy intézkedése során megnevezi gyermekeit, Kristófot és Erzsébetet⁵ – még nem született meg. Fél évvel később, 1505 márciusában viszont, mikor az alig hatéves Kristóf herceg halálával kihalt a Hunyadi-ház,⁶ már biztosan nem volt az élők sorában. Mátyás herceg tehát apja életének utolsó napjaiban vagy éppen 1504. októberi halálát követően látta meg a napvilágot, de a most előkerült forrás alapján bizonyosan december közepe előtt, és alig pár hónaposan, 1504–1505 fordulóján követte apját a sírba. Midőn tehát 1504. december 11-én az özvegy, Frangepán Beatrix elhunyt férje lelki üdvéért és gyermekei „szerencsés állapotáért” kegyes adománnyal látta el a Medvevár alatti kolostort,⁷ a Hunyadi-ház jövőjét két fiúgyermekkel még minden bizonnyal biztosítottan látta, ahogy a királyi udvar és az egész ország is.

Corvin János és Frangepán Beatrix gyermekeinek névadásáról már Schönher Gyula is írt, és megállapította, hogy Erzsébet saját dédanyja, Szilágyi Erzsébet, míg Kristóf bizonyára anyai nagybátyja, Frangepán Kristóf nevét kapta a keresztségben.⁸ Mátyás herceg esetében magától értetődő lenne arra gondolni, hogy nagyapja, Mátyás király után nevezték el – így hívták azonban Beatrix másik bátyját is.

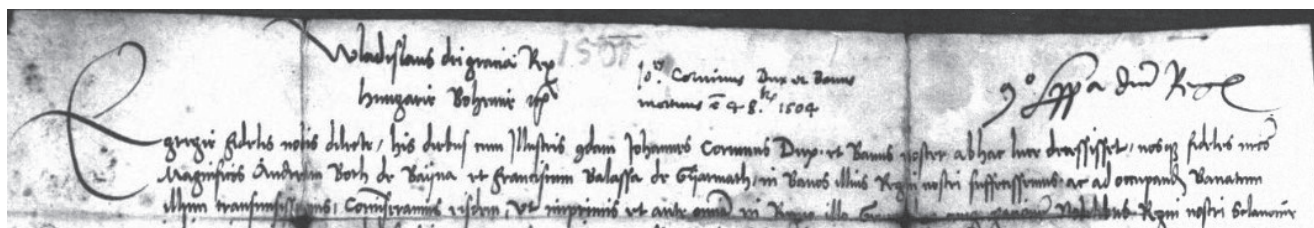
⁴ Sem Schönher idézett könyvében, sem a Hunyadi család leszármazási tábláin nem találkozunk nevével. Utóbbiak közül csak két alapos családfát idézek: *E. Kovács Péter*: A Hunyadi-család. In: Hunyadi Mátyás. Emlékkönyv Mátyás király halálának 500. évfordulójára. Bp., 1990. 40., valamint: Hunyadi Mátyás, a király. Hagyomány és megújulás a királyi udvarban 1458–1490. Kiállítási katalógus. (Szerk. Farbak Péter–Spekner Enikő–Szende Katalin–Végh András.) Bp., 2008. 540.

⁵ DL 37769. (Corvin az előző hónapokban is csak két ismert gyermekét nevezi meg, lásd DL 37762., DL 88902., DL 33399.)

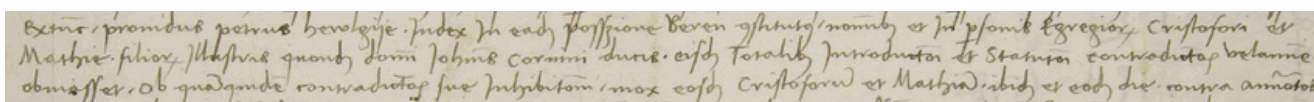
⁶ Kristóf herceg a sírja mellett a 19. században állított emléktábla szerint 1505. márc. 17-én halt meg: *Schönher Gy.*: i. m. 306. – Ezzel egybehangzó az, hogy a királyi udvar április elejétől intézkedett a hatalmas Corvin-örökség lefoglalásáról: DF 216739–216740.

⁷ „pro salute condam illustrissimi principis ... mariti nostri carissimi ac nostrorum liberorum felici statu”. DL 34582.

⁸ *Schönher Gy.*: i. m. 230., 272.

1. kép – II. Ulászló király 1505. április 9-i levele Turóci Bernátnak, rajta utólagos feljegyzés Corvin János herceg halálának időpontjáról. (DL 32758.)

2. kép – Kristóf és Mátyás hercegek neve a budai káptalan 1505. január 12-i jelentésében (SNA, Listiny Erdödy 89. – <http://monasterium.net/mom/SK-SNA/LErd/89/charter>)

Ha azonban figyelembe vesszük, milyen neveket adott gyermekeinek az Aragóniai-házzal szoros rokoni kapcsolatban álló apa, Frangepán Bernát gróf – Mátyás, Kristóf, Ferdinánd, Mária Magdolna, Isota (Erzsébet), Beatrix –,⁹ rögtön láthatjuk, hogy végeredményben így is Mátyás királyhoz

jutunk. Ahogy ugyanis a kis Mátyás herceg anyját a hasonló nevű magyar királyné, Aragóniai Beatrix, Ferdinándot pedig a királyné apja, I. Ferdinánd nápolyi király, úgy a legidősebb fiút egyértelműen a magyar király után nevezték el, aminek szimbolikus politikai jelentősége nyilvánvaló.

⁹ Vjekoslav Klaić: Krčki knezovi Frankapani. Knjiga prva. Zagreb, 1901. 267–268., Schönherr Gy.: i. m. 224–225., Engel Pál: Középkori magyar genealógia. CD-ROM. Bp., 2001. Frangepán 2. tábla (cetini és modrusi ág).